

2-DE JAARGANG NR 3
JULI - AUGUSTUS - SEPTEMBER 1990

DRIEMAANDELIJKS ORGAAN VAN
DE AFDELING OOSTENDE VAN DE
WESTVLAAMSE GIDSENKRING
V.Z.W.

AFGIFTEKANTOOR OOSTENDE X

In dit nummer:

36.	VOORWOORD	MARC LOY
37.	MIJMERINGEN , deel 2	OMER SIMOENS
39.	DE KONINGINNEKAPEL , deel 2	VINCENT DUFLOU
43.	WANDELINGEN, MUSEABEZOEK, BUSRIT	DIRK BEIRENS
46.	AKTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
48.	SPROKKELS	REDACTIE

Samenstelling en opmaak: Dirk Beirens

Verantwoordelijke
uitgever en redactie:
Ann SAMYN
Torhoutsesteenweg 446
8400 OOSTENDE

Secretariaat:
Marcel BRAET
Eekhoornstraat 20
8400 OOSTENDE

Voorzitter:
Marc LOY
Batterijstraat 70
8401 BREDEWE

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

KUST- en KUNSTSTAD...

OOK DE GIDSEN HOREN VAAK HET WIJDVERBREIDE VOORoorDEEL :

"WAT IS ER NU IN OOSTENDE NOG TE ZIEN BEHALVE DE ZEE,
HET STRAND EN DE DIJK?". AKKOORD, OOSTENDE IS EN BLIJFT
EEN KUSTSTAD EN PUURT DAAR OOK HAAR VOORDEEL UIT.

ZEKER GEDURENDE DEZE LANGE HETE ZOMER WAAR WE ONS NOG
JAREN ZULLEN KUNNEN AAN WARMEN. VOOR OOSTENDE EN DE
ANDERE KUSTGEMEENTEN ALTIJD WEER EEN GODENGESCHENK.

MAAR OOSTENDE HEEFT MEER TE BIEDEN. DAARVAN IS DE
GIDSENKRING OVERTUIGD. EN HET IS HAAR ROL OM DAT "MEER"
TE ONDERKENNEN EN TE PROMOTEN. ZO WEET ZE NU AL EEN
"KON. LEOPOLD II-" EN EEN "ENSORWANDELING" TE OFFREREN.
OOK HET "MARITIEME OOSTENDE" OF DE "ATLANTIKWALL" IN HET
TOEKOMSTIG PROVINCIAAL RECREATIEPARK TE RAVERSYDE HOREN
TOT DE TROEVEN.

EN WAAROM NIET DE KUNSTTOER OP MET EEN GELEID BEZOEK AAN
HET STEDELIJK MUSEUM, HET ENSORHUIS OF HET PMMK?!
ZON EN STRAND LOKKEN ZO WEL HUN KLOPPERS MAAR DAT
DE MAGRITTETENTOONSTELLING IN HET PMMK (bij het ter perse gaan)
AL 35.000 MENSEN TROK, BEWIJST EENS TE MEER DAT OOSTENDE OOK
ALS KUNSTSTAD OP DE AFFICHE MAG.

KUST EN KUNST KUNNEN BEST SAMEN FLOREREN !!!

HET BESTUUR

Stadhuistypen 2

Omer Simoens

Vervolg op "MIJMERINGEN", "Lange Nelle" 2de jg. nr 2 pp. 16-18

Nu hoor ik jullie al mopperen, "Jaja, die knul kan goed lachen met zijn collega's, maar welke rare apostel is hij zelf niet, en welke apetoeren heeft hij uitgestoken?" Jawel, beste vrienden en vriendinnen, mijn vrouwtje verwijt mij dikwijls dat ik een naïef-ling ben, een grote onnozelaar en een aartsluiaard, en een drie-dubbele steenezel!

Voila, mijn portret "in a nutshell"

En dit is gezegd door een specialiste ter zake na 37 jaar huwelijk.

Dus, ik kan alleen nederig het hoofd buigen en deemoedig op mijn borst kloppen "mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!"

Ter illustratie: ik was toen nog een kersverse bediende - mijn vader zaliger zou zeggen "het geel was nog niet van zijn bek" - en een verwoed fan van lijnvissen en nog meer van "peuren".

In die tijd werkten we 's zomers in de namiddag tot 16.30 uur. Ik was altijd nummer 1 om uit onze bureau te vluchten; mijn fiets stond beneden op het hoekje van het Vredegerecht gestald in plaats van in de kelder zoals het hoorde. Ik spurte dan naar huis naar de Meiboom, waar mijn moedertje een paar verpakte boterhammen klaar hield. Ik greep er mand en hengelroeden en vloog ermee naar "Wulfs" -de boerderij van Dewulf aan de Gouwelozekeek - of naar "Cobbaerts" aan de Sluiskreek, waar ik viste tot het donker werd. Iedere minuut, ja, iedere seconde was kostbaar, want in gedachte zag ik al een duimvette paling onherroepelijk voorbij de plaats zwemmen, waar mijn onweerstaanbare "tettink" hem vanuit pierenland in moeders braadpan deed belanden.

Maar, ik dwaal af. Ik zeg dus dat mijn collega's mijn zwak punt goed kenden....

"Ja", zuchtte de kleine F., "wij zijn er weer vanaf!" Hij verzamelde zijn paperassen en borg die in de laden van zijn "pupiter", want die moest bij ons weggaan altijd gekuist en gekamd zijn. Terwijl de anderen langzaam dit voorbeeld volgden, was ik al bij de kapstok, verwisselde vliegensvlug mijn schort - dat droegen de meesten van het ondergeschikt personeel toen- voor mijn vest, en stond met de klink in de hand paraat om het hazepad te kiezen, toen bureauchef D. mij toeriep: "Héwel Buksje -zijn gewone aanspreektitel- wat ga je nu doen dè? Het is nog maar 16.15 uur!"

Als door de bliksem getroffen, staarde ik eerst ongelovig naar mijn polshorloge, maar toen ik de grinnikende tronies van mijn collega's zag, die met de grootboeken en de hele santeboetiek voor zich bleven zitten, wist ik plots heel goed hoe laat het was.....

Als een geslagen hond sloop ik onder luid hoongelach weer naar mijn plaats.

Ik eindig met een kort, waar verhaaltje.
Eens waren wij getuigen van een drama, dat op het nippertje werd
vermeden!

Er moest een dikke boom geveld worden in het Leopoldpark en de intentie was om hem te laten neerdonderen in de E. Beernaertstraat.

Politieagent D. -zijn naam correspondeerde wonderwel met zijn gedrag- was van dienst op de hoek van de H. Serruyslaan en de E. Beernaertstraat. Hij moest beletten dat auto's, fietsers en zelfs voetgangers de Beernaertstraat insloegen, richting Rogierlaan. De twee houthakkers zaagden de boom onderaan voor 9/10 door; een dik touw was aan de kruin vastgeknoopt en nu trokken beiden aan het uiteinde ervan, richting Vredegerecht. Ondanks al hun inspanningen slaagden ze er maar niet in de boom omver te krijgen. Dat was niet ontsnapt aan het alziend oog van agent D., die zijn wachtpost verliet, tot bij de twee mannen spurtte, zo hoog mogelijk sprong naar het gespannen touw en zich met zijn volle gewicht aan het touw liet bengelen.

Tegen dergelijk geweld was de boom niet bestand, want met donderend geraas viel hij over de E. Beernaertstraat,..... juist naast een personenwagen, die nietsvermoedend voorbij was gereden. De auto stopte onmiddellijk, want de chauffeur dacht waarschijnlijk dat het einde van de wereld nabij was. Wij zagen dat agent D. naar hem vloog en hem wild gesticulerend de huid vol schold, veelbeteke nend de rechterwijsvinger tegen zijn voorhoofd ronddraaide, naar zijn ogen wees en ... zelfs zijn vuist onder de neus van de verbouwereerde man duwde! Jaja, die agent D. had een massa kwaliteiten; dergelijke specimens lopen er vandaag niet veel meer...

Noot: elke gelijkenis met nog levende personen is natuurlijk pure verbeelding. Hm!.

einde

Vervolg op Kon.kapel, uitwendige beschrijving in "Lange Nelle", 2de jg. nr 2 pp. 19-20.

3. INWENDIGE BESCHRIJVING

De toegang tot de Koninginnekapel wordt afgesloten door een groot smeedijzeren hek, daterend van 1936. Het is van de hand van de Bruggeling Louis Lenoir.

Boven de ingang staan er twee beelden. Het gaat om de heiligen Petrus en Paulus. Links staat Petrus. Hij heeft kort haar en een korte baard. Als attribuut heeft hij een sleutel in de hand. Boven zijn hoofd zien we een aureool. Rechts zien we dan Paulus. Hij heeft lang haar en een lange baard. Als attribuut heeft hij een zwaard. Dit is het wapen, waarmee Paulus onder het bewind van keizer Nero werd gedood. Achter beide heiligen zien we een omgekeerd kruis. Dit is de manier, waarop Petrus, eveneens onder het bewind van keizer Nero om het leven werd gebracht: hij werd gekruisigd.

Bij deze twee beelden valt het op dat Petrus wel een aureool draagt en Paulus echter niet. Hoe valt dat te verklaren? Dit vindt zijn verklaring in de betekenis die werd gegeven aan beide heiligen als ze samen werden afgebeeld. Paulus, afgebeeld naast Petrus, stelt de ecclesia ex gentibus (= de kerk van de heidenen) voor, terwijl Petrus dan de ecclesia ex circumcissione (= de kerk voortgekomen uit de heidenen) voorstelt.

De eigenlijke kapel is zeshoekig en bleef ook inwendig onafgewerkt. Het fraai uitgewerkt gewelf moest eigenlijk bezet worden met mozaïeksteentjes met gouden en zilveren engelmotieven. De marmeren colonnetten (kleine dunne zuilen) moesten nog gepolijst worden. Het was eveneens voorzien dat de schachten van de colonnetten een decoratie zouden krijgen bestaande uit bronzen ranken met bladeren. De kapitelen (kapiteel: bekroning of bovendeel van een zuil) zijn hier zeer mooi. Ze bestaan uit ranken die naar boven klimmen. Alzo werd een vloeiende overgang geschapen tussen de colonnetten en de gewelfribben.

Tijdens wereldoorlog II werden de brandglazen weer vernield en vervangen door nieuwe, gemaakt door glazenier Michel Martens uit Varsenare. Achtereenvolgens zien we koning Saul met zijn speer, koning David spelend op zijn harp, koning Salomon met een kind (= het Salomonsoordeel) en koning Jeroboam, koning van Israël met koning Roboam, koning van Judea. Deze twee laatste vorsten betwistten elkaar het verdeelde rijk Israël. In dit brandglas zien we Christus verschijnen tussen beide koningen.

4. HET PRAALGRAF.

Het gaat om het praalgraf van Louise-Marie d'Orleans. Geboren in 1812 te Palermo, was zij de oudste van de 10 kinderen van Louis-Philippe, koning van Frankrijk. In 1832 huwde ze met koning Leopold I en werd alzo de eerste Belgische koningin. Op 11 oktober 1850 stierf zij te Oostende op vrij jonge leeftijd, ze was pas 38 jaar.

Binnen de week na haar dood werden er al gelden ingezameld om een monument op te richten ter herinnering aan de overleden vorstin. Dit kwam omdat zij enorm populair en geliefd was bij de Belgische bevolking, omwille van haar sterk sociaal engagement. Zij kreeg trouwens de bijnaam "Engel der Belgen".

De gemeenteraad van Oostende besliste de uitvoering van het mausoleum toe te vertrouwen aan de beeldhouwer Charles August Fraikin. Pas negen jaar na de dood van Louise-Marie werd het praalgraf voltooid.

Oorspronkelijk stond het praalgraf opgesteld in de crypte van de oude kerk. Toen deze kerk verwoest werd ten gevolge van een brand in 1896 en er een nieuwe kerk werd gebouwd, werd het praalgraf overgebracht naar een eigen kapel, op wens van koning Leopold II.

Binnen de week na haar dood werden er al gelden ingezameld om een monument op te richten ter herinnering aan de overleden vorstin. Dit kwam omdat zij enorm populair en geliefd was bij de Belgische bevolking, omwille van haar sterk sociaal engagement. Zij kreeg trouwens de bijnaam "Engel der Belgen".

De gemeenteraad van Oostende besliste de uitvoering van het mausoleum toe te vertrouwen aan de beeldhouwer Charles August Fraikin. Pas negen jaar na de dood van Louise-Marie werd het praalgraf voltooid.

Oorspronkelijk stond het praalgraf opgesteld in de crypte van de oude kerk. Toen deze kerk verwoest werd ten gevolge van een brand in 1896 en er een nieuwe kerk werd gebouwd, werd het praalgraf overgebracht naar een eigen kapel, op wens van koning Leopold II.

Het praalgraf is gemaakt uit wit marmer van Italiaanse origine, en komt zeer goed uit tegen de donkere en goudkleurige achtergrond. Terecht mogen we hier zeggen dat we te maken hebben met een geslaagde, evenwichtige, driehoekige kompositie bestaande uit 3 figuren. We zien de koningin, liggend afgebeeld met haar hand reikend naar een engel, die haar de palmtak en kroon van de onsterfelijkheid aanreikt. Terwijl de koningin deze symbolen aanneemt vallen de aardse koningskroon en de verwelkte bloemen (= symbolen van sterfelijkheid) op de grond. Aan de voeten van de koning zien we een treurende vrouwenfiguur. De uitdrukking van smart in haar gelaat is treffend weergegeven. Het gaat om de personifikatie van de stad Oostende. Zij zit hier op een soort kussen waarop het wapenschild van de stad Oostende staat afgebeeld. Dit kussen is bekroond door een gekanteelde stads-ommuring. Dit kanteelmotief is een typisch kenmerk voor stadspersonifikaties, dat teruggaat tot in de Grieks Oudheid. Wel zien we dat de antieke stadspersonifikaties deze gekanteelde stadsmuren op het hoofd dragen in de vorm van een kroon. De beeldengroep rust op een sokkel van groen marmer, eveneens van Italiaanse oorsprong.

Wat de stijl betreft van dit praalgraf stellen we vast dat bepaalde typische inhoudelijke en vormkenmerken eigen aan de romantische beeldhouwkunst terug te vinden zijn in het beeldhouwwerk. We zien o.a. de theatrale expressie, de beweging in de ruimte en de open vorming (d.w.z. de steenmassa wordt verscheurd door holten en spleten). Trouwens Fraikin wordt gerangschikt onder de romantische beeldhouwers, zij het dat hij werkte in een minder heroïserende stijl.

5. DE BEELDHOEWER CHARLES AUGUST FRAIKIN

Fraikin is geboren op 14 juni 1817 te Herentals. Hij was de jongste uit een gezin van 9 kinderen. Al zeer vroeg had hij aanleg voor tekenen en houtsnijden. Op 12-jarige leeftijd volgt hij de lessen aan de Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen. Vervolgens gaat hij naar Brussel om er zich volledig op de plastische kunsten toe te leggen.

Vrij onverwacht komt plots zijn vader, Jean Baptist, notaris en stadssecretaris te Herentals, te overlijden. Charles is genoodzaakt een stiel te leren en wordt door één van zijn broers,

die voogd over hem was geworden, geplaatst bij apotheker Donat de Hemptinne. Deze bekende chemicus en hofapotheker wijdt de jonge Charles overdag in de Scheikunde en artsenijkunde in. 's Nachts houdt Charles zich bezig met de schilderkunst. Hierbij wordt hij vooral gesteund door François Joseph Navez, schoonbroer van Donat de Hemptinne en directeur van de Academie van Brussel.

In 1835 behaalt Charles het diploma van apotheker met grootste onderscheiding. Hij wordt gerant in een totaal verwaarloosde apotheek, die hij volledig en met succes weet te reorganiseren. In diezelfde periode krijgt Charles onder invloed van Guillaume Gaafs interesse voor de beeldhouwkunst. Die passie wordt zo groot dat hij zijn apotheek vaarwel zegt om zich volledig aan de beeldhouwkunst te kunnen wijden. Hij volgt opnieuw lessen aan de Brusselse Academie en getuigt er van zo'n talent, dat hij reeds na 6 maanden een eerste prijs behaalt.

Zijn werken vallen vlug in de smaak van het publiek. Zelfs de overheid blijft niet onberoerd en biedt hem een aantal opdrachten aan. Zijn succes groeit steeds aan tot ver in het buitenland. In Italië, meer bepaald Florence en Carrara, ontstaan ateliers die zich specialiseren in het copiëren van zijn werken.

Uiteraard behaalde Charles heel wat prijzen en was hij een graag gezien lid van heel wat commissies en verenigingen zowel in binnen- als buitenland (Wenen, Gent, Luik, Brussel, Antwerpen Dallas).

Hij was ook de eerste leermeester van de befaamde Constantin Meunier.

Charles stierf in Schaarbeek op 22 November 1893. In Herentals, zijn geboortestad, is er een Fraikinmuseum waar 94 gipsmodellen kunnen bezichtigd worden. Hij had ze enkele jaren voor zijn dood aan de stad geschonken.

Enkele van zijn meest gekende werken:

- Kortrijk: monument ter nagedachtenis van Robbe L.
- Brussel: monument ter nagedachtenis van Quetelet.
- Dendermonde: monument ter nagedachtenis van pater de Smedt
- Brussel: de H. Maagd in de Salazarkerk.
- Leningrad: het beeld van de Slavenliefde.

Bronnen

* LOONTIENS Carlo: Les monuments et les edifices remarquables d'Ostende aainsi que de l' arrondissement, deel 1, Ostende monumentale et pittoresque, Ostende, (1929)

* DE PLATE: jg. 1983, pp. 54-55, febr. nr 2 pp. 25-26

* Met de toerist op bezoek in de St.- Petrus en Pauluskerk te Oostende, brochure

* Nationaal biografisch woordenboek, deel XII, p.259, Brussel 1987.

BEZOEK OOSTENDE MET EEN GIDS
12 WANDEL- EN/OF MUSEUMBEZOEKTRIPS EN
1 BUSRONDRIT.

DIRK BEIRENS

STADSCENTRUM

A. MONUMENTENWANDELING (duur : 1 uur)

Kennismaking met markante gebouwen, monumenten en beeldhouwwerken op en rond het rechte traject van de Leopold II-laan, van stadhuis tot Casino-Kursaal en de elleboog naar het Europacentrum.

Start : stadhuis of schoolschip Mercator

B. STADSKERNPROMENADE (duur : 2 uur)

Op en binnen het tracé van de oude Oostendse stadswallen (geslecht vanaf 1865) maakt U kennis met het hart van een moderne badstad die naast haar huidige toeristische infrastructuur ook af en toe herinnert aan haar glorieus verleden. Dat hart klopt tussen de H. Serruyslaan, de Albert I-promenade, de Visserskaai en de Vindictivelaan.

Start : Casino-Kursaal, stadhuis of schoolschip Mercator

BUSTRIP GROOT-OOSTENDE (duur : 2 uur)

Tijdens deze trip geeft de Koningin der Badsteden de meeste van haar charmes en geheimen prijs. En U merkt het wel, variatie in overvloed : de oudste stadskern, de urbanisatiepolitiek van Leopold II en de koninklijke bouwwerken naar het westen toe, de renbaan, Raversijde met het voormalig domein Prins Karel, de luchthaven, het landelijke Stene, het Maria-Hendrikapark, de haveninstallaties aan de oostkant, de vismijn, het fort Napoleon in de duinen... en terug naar de jachthaven aan het winkelcentrum.

Start : Casino-Kusaal of busparking Mercatorlaan tgo. het stadhuis en het schoolschip Mercator.

KONING LEOPOLD II - WANDELING (duur : 2,3 of 4 uur naar keuze, met of zonder onderbreking(en))

Een (halve) cirkel beschrijvende wandeling langs de verwezenlijkingen en dromen van de Belgische vorst die Oostende aanzien gegeven heeft. Het Oostendse Koning Leopold II-verhaal wordt geprojecteerd tegen de achtergrond van zijn regeerperiode (1865-1909), zijn urbanisatiepolitiek, zijn amoureuze en Kongoperikelen en waarneembare belle-epoque-herinneringen.

Start : hoofdingang St-Petrus en Pauluskerk tegenover het spoorweg- en ferrystation

JAMES ENSOR : KORTE WANDELING EN MUSEABEZOEK (duur: 2 uur)

We volgen het spoor van Oostendes grootste artistieke zoon James Ensor (1860-1949) vanaf zijn geboortplaats via het atelier van zijn meesterwerken tot het huis dat hij het laatst bewoond heeft, het Ensormuseum, dat we bezoeken.

Vervolgens bekijken we de Oostendse Ensorcollectie, clieverfschilderijen en grafisch werk, in het Stedelijk Museum voor Schone Kunsten op de 2de verdieping van het Feest- en Cultuurpaleis aan het Wapenplein.

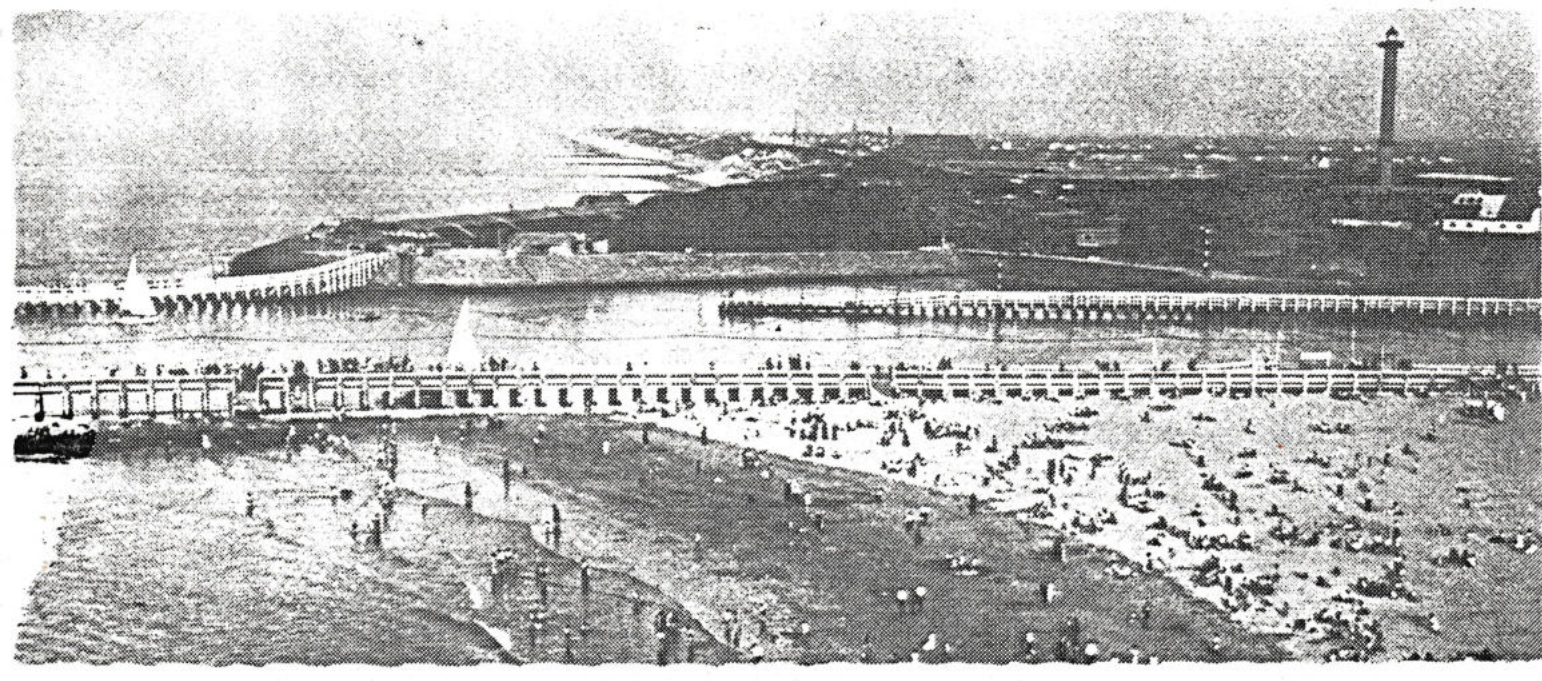
Nabespreking kan met de liefhebbers gebeuren in Ensors stamcafé.

Start : Ensormuseum of Stedelijk Museum voor Schone Kunsten

VUURTORENWANDELING (duur: 2 uur)

Wandeling langs de oostkant van de havengeul, rond de Oostendse vuurtoren "Lange Nelle", met als bezienswaardigheden: hengel- en baggerschepen, het fort Napoleon (1810), duin-strand-zee, bunkers, de Halvemaandijk, de staketsels en de havengeul, de ferries en de jetfoils, de vismijn en het visserijdok, de sluizen, slipways en werven en de visserijnijverheid aan de H. Baelskaai.

Start: Vuurtoren "Lange Nelle" aan het Vuurtorendok op het einde van de H. Baelskaai.

OPENLUCHTMUSEUM ATLANTIKWALL TRP RAVERSIJDE (duur: 2.30 uur)
VOORMALIG DOMEIN PRINS KAREL

Enkel na voorafgaande schriftelijke toelating van het Ministerie van Openbare Werken.

Bezoek aan het noordelijk deel van het Toeristisch Recreatiepark (TRP) Raversijde begrepen tussen de Duinenstraat en de Kustweg. Dit 8ha38a grote deel van het voormalig domein van Prins Karel bevat het Memoriaal Prins Karel (3 gebouwen) en het openluchtmuseum Atlantikwall (ca 60 bunkers en oorlogsconstructies uit beide wereldoorlogen, verbonden door open en overdekte loopgraven).

Start: ingang domein Duinenweg (noot: infrastructuurwerken aan de gang)

KREKENWANDELING (duur: 2.30 uur)

Een geschiedkundige natuurwandeling in het achterland van de badstad Oostende met aandacht voor de historie van het landelijke Stene-Dorp, het fenomeen van de "Oostendse Historische Polders", de prachtige schorrehoeven met weiden en landerijen in "le plat pays", de oude spoorweginfrastructuur en het ongerept krekengebied.

Start: St.-Annakerk Stene-Dorp

GELEID BEZOEK AAN EEN MUSEUM (kan ook in een wandeling geïntegreerd worden.)

- ①. Schoolschip MERCATOR (duur: 1 uur)
- ②. St.-Petrus- en Pauluskerk, praalgraf Kon. Louise-Marie, Peperbusse: (2 uur)
- ③. Stedelijk Museum voor Schone Kunsten: Ensor, Spilliaert, Declerck, Bulcke, tijdelijke exposities en vele 19de-eeuwse kunstenaars (1 uur)
- ④. Heemkundig museum: met plaatselijke geschiedenis: Beleg van Oostende, de belle-epoque, reconstructie visserswoning + herberg, maritiem Oostende, militaria, ... (duur: 1 uur)
- ⑤. Provinciaal Museum voor Moderne Kunst (PMMK): vaste collectie Belgische moderne kunst van de Expressionisten en de eerste Abstracten tot Videokunst en actuele kunstuitingen; daarbij aansluitend worden geregeld tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd met werk van binnen- en buitenlandse kunstenaars. duur: 1 à 1.30 uur)
Voor gidsbeurten: rechtstreeks contact opnemen met PMMK, Romestraat 11, 8400 Oostende- 059/50.81.18

Noteer onmiddellijk in uw agenda of op uw almanak :

" ONZE NAJAARS AKTIVITEITEN "

1. ZATERDAG 29 SEPTEMBER 1990 : STICHTING P. DELVAUX & VISSERIJMUSEUM

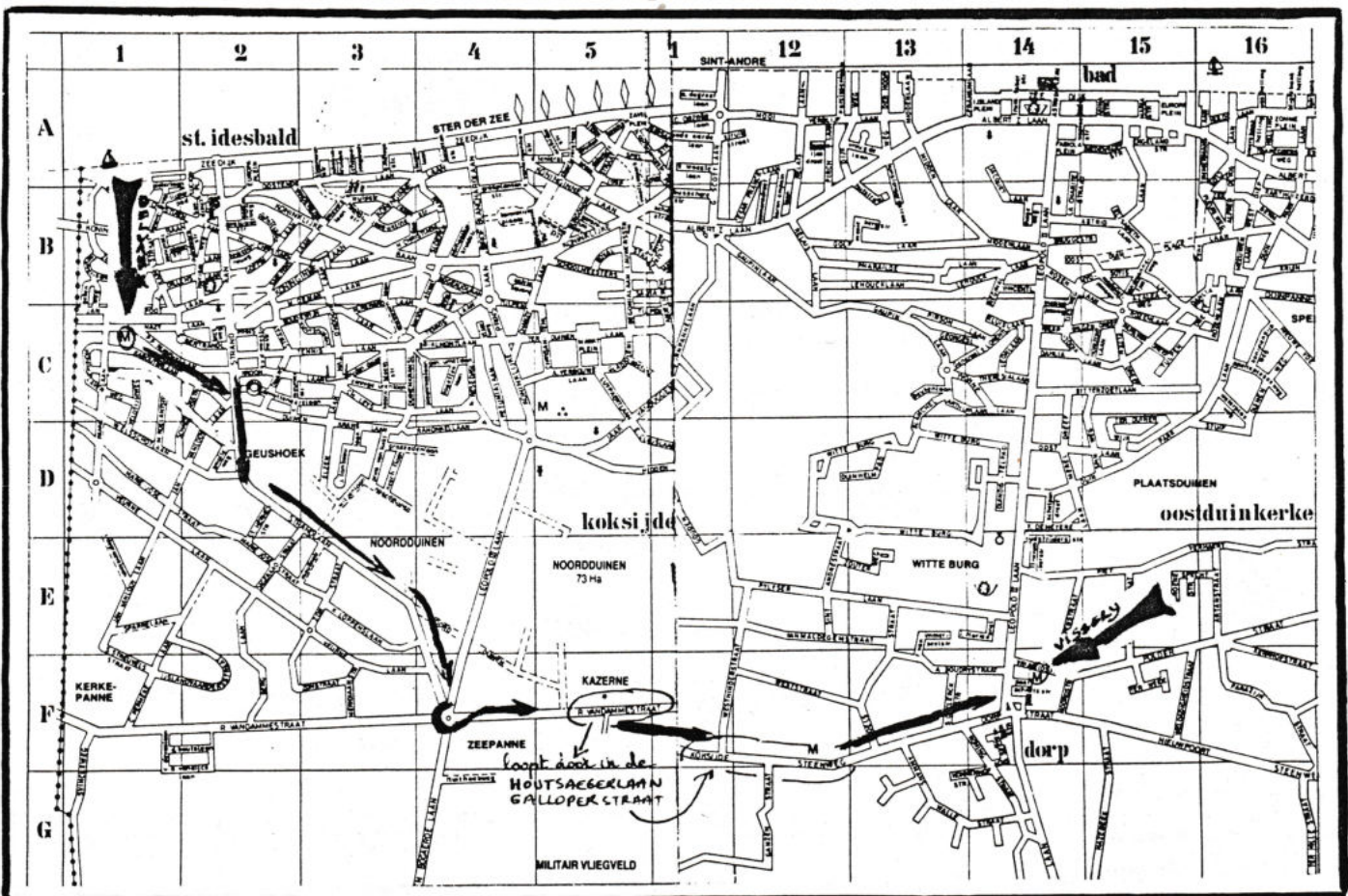
- 13.30 uur Vertrek met personenwagens aan de visserijschool John Bauwens, Mercatorlaan, tussen Delhaize en de oude watertoren.
- 14.30 uur Bezoek P. Delvaux-museum (kaart C2), Kabouterweg 42, Koksijde.
- 15.30 uur Transfer naar het Visserijmuseum (kaart F14), Schmitzstraat 6, Oostduinkerke.
- 16.00 - 17.00 uur Bezoek Visserijmuseum

KOSTEN : 200 fr voor toegang en gidsen

Gelieve zo vlug mogelijk in te schrijven met onderstaand strookje en bijdrage bij :

- secretaris M. Braet, Eekhoornstraat 20, O.-Zandv. (tel. 26.76.31)
- of -Mevr. P. Veris, Nachtegalenlaan 50, O. (//Elis.laan) (tel. 80.62.39)

P.S. Leden die niet over eigen vervoer beschikken, kunnen dit aan hogervermelde personen signaleren.

Ondergetekende,, schrijft in metpers.,
wat een bijdrage vertegenwoordigt van.....fr, voor het bezoek aan
het P. Delvaux- en Visserijmuseum op 29.09.90.

Ik heb in mijn wagen, eventueel, nogplaats(en) vrij .

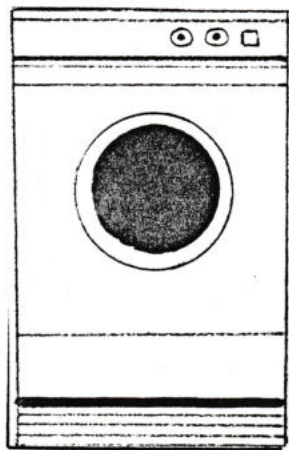
datum + handtekening

Hotel - Restaurant

LUSITANIA

De Hr Tony Maeyaert
Visserskaai 35
8400 OOSTENDE

Uit sympathie

GLORIA

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN
DROOGAUTOMATEN - AFWASMACHINES

*Gistelsteenweg 29
Torhoutsteenweg 406*

OOSTENDE

 059 / 70 52 74

FOTOCOPIEHUIS
DESNERCK D.

Torhoutsteenweg 196
8400 OOSTENDE
Tel. 059/50 31 46

**FOTOCOPIES
AAN DE
GOEDKOOPSTE PRIJZEN**

2.ZATERDAG 20 OKTOBER 1990

Bezoek aan het recent geopende PEPERBUSSE-museum o.l.v.

Pierre Claes van de Peperbusse-Sociëteit.

Afspraak om 14 uur in de St.-Pietersstraat, tussen de Peperbusse en de Sint-Petrus- & Pauluskerk, aan de ingang van het museum.

Duur : 1 uur

Oostendse Peperbusse is museum

Wb 23-6-90

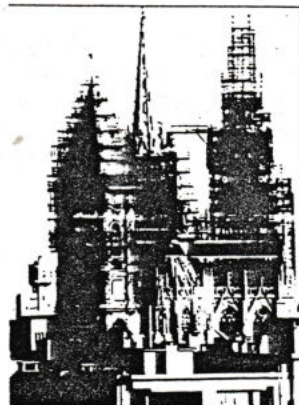
De Oostendse Peperbusse is sinds 1988 een museum van de Peperbusse-Sociëteit. Het is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek.

Ter Streep

Op deze zondag staat de gevel van de Sint-Petruskerk en de Peperbusse te zien. De gevel van de Sint-Petruskerk en de Peperbusse is nu open voor het publiek.

Pierre Claes in het museum van de Peperbusse bij de grote muurschildering van de torens. (Foto v. VEG)

De Peperbusse vanuit de Karel Janssensaan naast de torens van de bezaaide St. Petrus en Pauluskerk. (Foto VEG)

Kristof op de koude steen. De Oostendse Peperbusse is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek.

Maar andere bezoekers spreken van een... Het is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek.

Haar. Het is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek.

Konservator moet de... Het is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek.

Konservator moet de... Het is nu open voor het publiek. Het is nu open voor het publiek.

3.VRIJDAG 16 NOVEMBER 1990

Voordracht door de heer Henk Ampe over de HERWAARDERINGSGEBIEDEN IN DE OOSTENDSE BINNENSTAD

Afspraak om 20 uur in het buurthuis op het binnenplein van het herwaarderingsgebied Visserkwartier (Gelukkige Haard) tussen de St.-Franciscusstraat en de Schipperstraat.

4.VRIJDAG 14 DECEMBER 1990

Videoprojectie van de film "LEOPOLD II ALS URBANIST" met in- en uitleidende commentaar van de maker, de heer Hubert Labyt.

Afspraak om 20 uur aan de hoofdingang van het Vrij Technisch Instituut (VTI), Stuiverstraat 108, Oostende. Ter plaatse wordt u doorverwezen naar de VTI-projectiezaal.

1. TENTOONSTELLING

Van 3 tot 15 augustus was in de benedenzaal van het Oostendse Feest- en Cultuurpaleis aan het Wapenplein de buitengewoon interessante tentoonstelling te zien :

MARINEKORPS FLANDERN 1914-1918 - de Vlaamse kust tijdens WO I.

De samensteller, de heer Aleks Deseyne, lid van de prov. werkgroep Atlantikwall (noordelijk deel domein Prins Karel) en conservator van het Streekmuseum Zonnebeke (zie ill.), heeft met de medewerking van vele musea en archieven heel wat origineel en uniek materiaal verzameld, dat verdeeld over 19 thema's aan het publiek getoond werd :

- (1) Ontstaan van het Marinekorps
- (2) Brugge, hoofdkwartier Mar.Korps
- (3) Landfront (4) Duinenfront
- (5) Bruggehoofd Lombardsijde
- (6) Kustverdediging (7) Bezoek aan kustbatterij (8) Verdediging Oostende
- (9) Verdediging Zeebrugge (10) Langs de Hollandse grens (11) Duitse duikbootdreiging (12) Geallieerde ondernemingen (13) Zeebrugge, 23/4/1918
- (14) Vindictive te Oostende
- (15) Aftocht van het Marinekorps
- (16) Bevrijding van de kust
- (17) Het interbellum (18) Nieuwe oorlogsdreiging (19) Openluchtmuseum Atlantikwall te Raversijde

Aansluitend wijzen we ook nog op de thematentoonstelling "Oostende in 2 wereldoorlogen" o.l.v. Freddy Hubrechtsen, georganiseerd door de Oostendse Heemkundige Kring "De Plate" die gedurende de zomermaanden in het Heemkundig museum te bekijken was.

In het maandblad van diezelfde "De Plate" loopt een serie van Aimé Smislaert "Oostende, tijdens de Eerste Wereldoorlog". D.B.

2. MARINEKORPS FLANDERN EN MILITAIR OMER

Omer Simoens

In de holle weg nabij de geschutsbunker van de batterij Aachen in het voormalige domein Prins Karel, werd in de Eerste wereldoorlog gasalarm gegeven door met een stuk ijzer op een spoorstaaf te slaan, die er aan een paal bengelde.

U zult misschien denken: "Wat een primitief systeem was dat!". Ja, dat kan op het eerste gezicht simpel lijken, maar ik kan uit ervaring getuigen dat het zeer afdoend werkt.

Toen ik mijn militaire dienstplicht vervulde in de Majoor Weylerkazerne te Brugge, werd deze methode nagebootst, 's morgens, als signaal om de groet aan de vlag te brengen. De korporaal van dienst bonkte met een ijzeren staaf op een blok metaal. Dit lawaai was zeer duidelijk hoorbaar tot in de verst afgelegen kamers van de kazerne.

STILSTAAN

Naast al de vakantiedrukte aan de kust biedt het Streekmuseum Zonnebeke de gelegenheid om even stil te staan bij een tragische periode uit de Europese geschiedenis, de Eerste Wereldoorlog. Zonne-

voorstelling van een loopgracht. Foto's geven een beeld van de verwoesting die de oorlog hier aanrichtte, van de moeizame rekonstruktie, maar ook van de jonge mensen waarvan de duizenden namen te lezen zijn op de talrijke serene oorlogskerkhoven hier

beke ligt in het Heuvelland, vlakbij Ieper en bestaat uit vijf dorpen waaronder Passendale, dat door Britse bezoekers wel eens *Passiondale* genoemd wordt omwille van de bloedige veldslagen die hier werden gevoerd.

In het Streekmuseum Zonnebeke ziet u de evokatie van de Slag van Passendale, met een realistisch uitgewerkte

KNAACK WEEKEND 01-03-1980

in de streek. De Grote Oorlog wordt in dit museum weer het drama van vele kleine mensen.

Het Streekmuseum Zonnebeke, Kasteeldomein, Ieperstraat 5, is alleen op maandag gesloten. De andere dagen open van 14 tot 18 uur, op zondag ook van 10 tot 12 uur. Toegangsprijs : 30 fr.

Info : (051) 77.04.41.

Op een morgen was ik al beneden de trap, toen ik plots gewaar werd dat ik mijn muts op bed had laten liggen. Toen ik -met hoofddekseel op - terug op de koer kwam gespurt, werd de vlag reeds omhoog getrokken en brachten mijn kameraden, mooi in 't gelid, de dagelijkse groet aan onze nationale driekleur. Ik verscheen dus te laat! Ik vloog stante pede op het rapport bij de luitenant. Deze was een Waal, die er een zeer gebrekkig koetervlaams uitflapte: "Soldat Simo-èns!", brulde hij, 't is kij heb niet gedaan de salut aan de drapeau! 't is kij niet gaat met permission voor twee week!"

"Jamaar, mijn commandant", waagde ik, "ik moet naar huis, want ik volg in Oostende cursus in administratief recht op zaterdagmiddag." "Moet, moet? 't is kij hier niks heb te moet!", tierde de bevelhebber, "ikke seul hier kan moet. Attention of kij krijg nog twee week supplément!"

Ik kon alleen nog stamelen: "Nog iets tot uw orders, mijn commandant?" en ik mocht ophoepelen.....

Door het Marinekorps, dat de Aachenbatterij gedurende WO I bezette, werd er vanaf maart 1916 geregeld een eigen krantje uitgegeven "An Flanders Küste". Hierin waren vooral kluchtige vertellingen toonaangevend, bedoeld om het moreel van de manschappen op te krikken.

Ook trokken komische tekeningen en karikaturen van de matroos Richard Fiedler - bij leven en welzijn een publiciteitstekenaar - de speciale aandacht. Op de omslag van het krantje stond een Duitse soldaat afgebeeld, op wacht in de duinen. Hoe die stoere kerel er uitzag, kan je bewonderen op deze foto, toen ik met veel brio en enthousiasme ons dierbaar vaderland verdedigde in de Leopoldskazerne te Gent.

Met wat fantasie dien je evenwel zijn schamel mutske om te toveren in een angstwekkende pinnekenshelm.

Mariakerke 1914-'18 : batterij Cecilie (naam van de echtgenote van de toenmalige Duitse kroonprins), gelegen onmiddellijk naast de batterij Beseler, richting Reversyde. De 4 geschutsstukken van 15 cm kaliber (zie illustratie) waren iets zwaarder dan die van de batterijen Beseler en Aachen (=domein Prins Karel)

=====

3. CADUCEUS!?

Eén van de 4 beelden van Jules Lagae die de postgebouwtoren van vóór het einde van WO II sierden, stelt symbolisch de bloei van handel en industrie dankzij de communicatie- en transportmiddelen voor.

U vindt het nu terug in de Koninginnelaan; het is het laatste als u van Petit-Paris richting "bosje" gaat. Het beeld is een allegorische vrouwenfiguur met Mercuriushelm, tandwiel, mijnlamp en caduceus. Mercurius, gelijkgesteld met Hermes, is de Romeinse god van handel en winst. Tandwiel en mijnlamp spreken voor zichzelf.

Maar.....wat is nu een caduceus?

Dat is een staf van een heraut met daarop een plaatje dat aanduidde dat de drager een heilig persoon was die niet lastig gevallen mocht worden.

Een heraut was een persoon die bij het openbaar optreden van een vorst uit zijn naam bekendmakingen deed, plechtigheden organiseerde en leidde enz..... Dit is nu nog te zien in bepaalde stoeten of processies.

De oorspronkelijke vorm van die caduceus of staf was waarschijnlijk een rechte tak (drievork van herders?) waaraan 2 twijgen groeiden die rond de tak gedraaid werden. Later zou men die twijgen voor slangen aangezien hebben, zodat de caduceus vaak met slangen afgebeeld wordt zoals de staf van Asclepios, het symbool van de arts. Soms ontstaat er verwarring omdat Hermes (=Mercurius) en andere goden ook vaak een magische toverstaf dragen, maar dat is dan geen caduceus!

Bronnen : 1. Over beeld en beeldhouwer, N. Hostyn, in: De Plate, jg.1987, feb., nr.2, p.52
 2. Caduceus? in: Encyclopaedia Britannica, Micropaedia, vol. II, p.431, editie 1978.

D. Beirens